

мисли, но тѣ сж само различни, но не и отдѣлими едно отъ друго, което показва, че сж опредѣлителности на душата, а не индивиди, отъ които тя е съчетана. Така че, по пътя на основно-научното изследване на душата, ние идваме съ положителност до една истина, която отдѣлни мислители въ миналото само сж прозирали, — до истината, че *душата е простъ индивидъ*.

Простотата на душата като индивидъ е фактъ, а не голо твърдение. Този фактъ, обаче, има извънредно голѣмо значение за науката и религията. Бихме отишли много далече, ако почнехме да се питаме що следва отъ този фактъ дори само за науката за душевния животъ — психологията. Тукъ ще се задоволимъ само съ два извода отъ него, първиятъ отъ които пада като грѣмъ върху главитѣ на единия, а вториятъ — върху главитѣ на другия отъ спорящитѣ у насъ лагери.

1. *Щомъ душата е простъ индивидъ, тя е сжщевременно и непреходна, вѣчна, безсмъртна*. Смъртъта въ широкъ смисълъ на думата е разрушаване на единъ *сложенъ* индивидъ, разпадане на този индивидъ на проститѣ индивиди, които го образуватъ. Обаче единъ простъ индивидъ, какъвто, безспорно, е всѣка позната намъ душа, не може да „умре“, понеже нѣма какъ да стори това. Така че основно-научното изследване на душата, безъ да изхожда отъ каквито и да било религиозни предразсѣдъци, превръща вѣрата въ безсмъртието на душата въ една истина, не по-малко положителна отъ истината, че радиуситѣ на окръжността сж равни. Който не иска да признае това, съ пълно право ще го обвинимъ, че робува на предразсѣдъци, които не сж ни най-малко по-симпатични отъ научно гледище само поради това, че не сж отъ религиозно естество.

2. Простата, следователно и безсмъртна, човѣшка (разбира се, и животинската) душа ни е дадена въ *временна*, но затова пъкъ презъ това ограничено време *непрестанна* причинна свръзка съ едно сложно тѣло, съ единъ организъмъ. Кога точно и какъ се установява тази свръзка, както и какъ е сжществувала една човѣшка душа преди свръзването ѝ съ дадено тѣло и какъвъ животъ води тя следъ смъртъта на това тѣло, по всички тѣзи въпроси засега не може да се каже нѣщо положително, но не може и да се състави и каквато и да било по свестна отъ научно гледище хипотеза. Който мисли, че *знае* нѣщо по тѣхъ (напр., че душитѣ се превѣплотявали въ други тѣла, че това ставало презъ известни периоди, че въ всѣки новъ животъ душата си спомняла преживѣното въ по-раншния и др. под.), въ сжщностъ само фантазува и не заслужава никакво внимание. Днесъ за днесъ науката може да установи само що става съ душитѣ въ време на съжителството имъ съ познатитѣ ни